

Fans over hun idolen

Een enquête bij Beatles-fans

Gust De Meyer

**Rapporten en Papers
Departement Communicatiewetenschap
K.U. Leuven
1993/3**

© Departement Communicatiewetenschap

K.U. Leuven

E. Van Evenstraat 2 A

3000 Leuven

Tel. 016/28.32.20

Fax 016/28.33.12

Wettelijk Depot : D/1993/4140/3

Fans over hun idolen

Een enquête bij Beatles-fans

Gust De Meyer

Rapporten en Papers
Departement Communicatiewetenschap
K.U. Leuven
1993/3

FANS OVER HUN IDOLEN

Een enquête bij Beatles-fans

Gust De Meyer

"In 1982 ging ik naar de Savile Row-studio van The Beatles in Londen. Men was daar toevallig bezig met verbouwingswerken. Ik vroeg of ik mij de toegangsdeur naar de studio kon aanschaffen. Deze was inderdaad te koop. De prijs was ongeveer 150.000 Bfr! Ik had natuurlijk niet zoveel geld bij mij, dus ik keerde vlug naar België terug om mijn spaarvarken te slachten. Na enkele dagen echter vernam ik dat de deur reeds verkocht was ... voor 500.000 Bfr! Om je de haren uit te trekken"

In maart 1993 werd bij 500 leden van de Belgian Beatles Fans een nederlandstalige of franstalige post-enquête gehouden. 115 Beatles-fans stuurden een ingevulde vragenlijst terug. Ziehier de voornaamste resultaten (uitgedrukt in %) van deze enquête.

Socio-demografische kenmerken

Wat het geslacht betreft is het overwicht van de mannen duidelijk: 86% van de Beatles-fans zijn mannen, 14% zijn vrouwen. Dit gegeven staat in contrast met het beeld dat men zich zou kunnen gevormd hebben over de Beatles-aanhang wanneer men de video-opnamen bekijkt van de concerten, alwaar de eerste rijen ingenomen worden door gillende en hysterische meisjes-fans.

De gemiddelde leeftijd van de Beatles-fan bedraagt 31 jaar. Het is op het moment van de enquête ook exact 31 jaar dat The Beatles hun eerste opname (Love Me Do) uitbrachten. 53% van de fans is 31 of ouder, 47% jonger. Wanneer we deze twee leeftijdscategorieën nog eens opsplitsen dan bekomen

we volgende resultaten: 17% is tussen 15 en 20 jaar, 30% tussen 21 en 30, 35% tussen 31 en 40 en 18% tussen 41 en 50 jaar. 1 fan is 14 jaar.

Wanneer we nu aannemen dat men in 1993 35 jaar moet zijn om The Beatles te hebben gekend - de eerste opname dateert van 1962 en de band werd ontbonden in 1970 - dan hebben 42% van de fans The Beatles-mania nog daadwerkelijk meegemaakt. 58% is, met andere woorden, fan geworden nadat de groep ontbonden werd. Dat men fan wordt door enigszins samen 'op te groeien' met de levensloop van zijn idool, gaat dus niet (meer) op voor The Beatles.

Globaal mag men concluderen dat de Beatles-fan niet piepjong is, maar ook niet stokoud - het grootste deel van de fans is tussen 21 en 40 jaar - en dat een beduidend deel fan geworden is na de split van de groep.

Ongeacht of men The Beatles al dan niet in levende lijve heeft gekend heeft 21% van de ondervraagden het eerst gehoord van The Beatles tussen 5 en 9 jaar, 65% tussen 10 en 14 en 14% tussen 15 en 17 jaar. 36% beschouwt zich als fan vanaf het ogenblik dat men met de groep kennis heeft gemaakt.

Qua onderwijs kan men een vrij gelijke spreiding vaststellen: 56% heeft universitair of hoger niet universitair onderwijs gevolgd, 44% heeft middelbaar of een lagere vorm van onderwijs voltooid. Van diegenen die hoger universitair of niet universitair onderwijs hebben beëindigd is 64% jonger dan 35 jaar. Als onderwijs een indicator is voor sociale status dan mag men aannemen dat er in elke sociale categorie, van de hoogste tot de laagste, Beatles-fans voorkomen.

De Beatles-collectie

Dat fan zijn van The Beatles de verzameling impliceert van vrij grote hoeveelheden Beatles-materiaal, blijkt uit volgende gegevens. Daarbij hebben we telkens een variërende minimum-grens en maximum-grens ingevoerd inzake bezit van Beatles-materiaal (het ontbrekende % tussen deze grenzen kan men desgewenst zelf afleiden).

65% heeft minder dan 20 Beatles-singles, 14% meer dan 100.

79% heeft minder dan 10 EP's, 6% meer dan 50.

68% heeft minder dan 50 LP's, 23% meer dan 100.

81% heeft minder dan 20 muziekcassettes, 9% meer dan 50.

68% heeft minder dan 20 CD's, 14% meer dan 50.

82% heeft minder dan 20 videocassettes, 9% meer dan 50.

74% heeft minder dan 20 Beatles-boeken, 17% meer dan 50.

80% heeft minder dan 20 tijdschriften, 12% meer dan 50.

82% heeft minder dan 50 foto's, 11% meer dan 100.

69% heeft minder dan 10 posters, 7% meer dan 50.

Ongeveer 9% van de ondervraagden heeft van elk item iets in huis.

Het blijkt dus dat voorlopig de Beatles-collectie nog rijkelijk gevuld is met LP's en dat vermoedelijk ook zal blijven gezien deze (oude) LP's collectoritems beginnen te worden.

Dat de fans hevige verzamelaars zijn, blijkt ook nog uit de bestedingen die ze in de loop van de tijd in totaal al hebben gedaan aan al hun Beatles-materiaal samen: 45% heeft in totaal tot 10.000 Bfr uitgegeven, 32% tot 50.000 Bfr, 9% tot 100.000 Bfr en 13% tot 1.000.000 Bfr. Eén fan besteedde meer dan 1.000.000 Bfr aan Beatles-materiaal.

In het afgelopen jaar werden volgende investeringen gedaan in Beatles-materiaal: 16% heeft niets besteed, 69% tot maximaal 5.000 Bfr en 15% meer dan 5.000 Bfr. Van de laatste groep besteedde 3% tot maximaal 100.000 Bfr in het afgelopen jaar aan zijn collectie.

De fans in contact met The Beatles

Slechts 3% van de fans heeft ooit een optreden van The Beatles meemaakt, maar een groot gedeelte onder hen (42%) heeft wel een solo-optreden van één van de afzonderlijke leden van de groep bijgewoond.

Aangezien slechts enkelen de kans hebben gekregen hun idolen live aan het werk te zien, leeft de wens dat de overgebleven leden van The Beatles nog eens samen zouden optreden dan ook sterk tot zeer sterk: 50% wenst dit zeer sterk, 19% sterk, 10% is onverschillig; 8% wenst geen en 13% helemaal geen wederoptreden.

Anders is het gesteld met de inschatting van de kans op zo'n reünie: die kans op een opnieuw samen optreden wordt door slechts 7% zeer groot geacht, door 17% groot, door 18% klein, door 29% zeer klein en door 29% onzeker bevonden.

Wat ze aan optredens gemist hebben maken de fans goed door een bezoek aan Beatles-conventies: slechts 22% heeft in 1992 geen Beatles-conventie bijgewoond, 56% heeft er één, 14% twee en 8% drie meegemaakt.

De interesse voor de muziek van The Beatles blijft in elk geval levendig: slechts 11% verklaart in de afgelopen week niet naar Beatles-muziek te hebben geluisterd. 62% heeft in één week maximaal 4 uur geluisterd, 20% tussen 5 en 9 uur en 7% meer dan 10 uur.

Voorkeuren in verband met The Beatles

Gevraagd werd welke LP van The Beatles de absolute voorkeur genoot. De top vijf van de LP's ziet er als volgt uit: 1. Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band, 2. The white album, 3. Abbey Road, 4. Revolver, 5. Rubber soul. Die top vijf geldt voor alle leeftijdscategorieën.

Om na te gaan aan welk Beatles-liedje men emotioneel meest gehecht is werd de fans gevraagd welke song zij op hun begrafenis gespeeld zouden willen zien. Er werden niet minder dan zo'n 50 verschillende titels opgegeven, wat duidt op een sterk variërende emotionele betrokkenheid bij de fans. De meest genoemde songs zijn: Let it be (11 vermeldingen), A day in the life (8 vermeldingen), Yesterday (7 vermeldingen), The long and winding road (6 vermeldingen), Hey Jude, All you need is love en Imagine kregen elk 5 vermeldingen. Eén grapjas noemde Help.

Gevraagd werd ook welke van de leden van The Beatles de persoonlijke voorkeur genoot door ze te rangschikken op een eerste, tweede, derde en vierde plaats. John Lennon en Paul McCartney blijken even populair en worden telkens door 46% van de fans op de eerste plaats gezet, 5% zet George Harrison en 3% Ringo Starr op de eerste plaats.

Op de vraag hoe sterk de dood van John Lennon hen had getroffen, antwoordt 58% van de fans zeer erg, 25% erg, 10% matig en slechts 3% niet erg en 4% helemaal niet erg.

Dat de fans gewend zijn hun idolen door dik en dun te verdedigen blijkt uit het feit dat 58% onder hen zegt al wel eens ruzie te hebben gemaakt met iemand, met The Beatles als inzet.

Persoonlijke aangelegenheden en The Beatles

In verband met een aantal persoonlijke aangelegenheden vroegen we de Beatles-fans hoe belangrijk hun idolen geweest zijn. Zo voor:

(in %)	zeer belang- geen onbelang- zeer on-			
	belangr.	rijk	idee	rijk
- muziekvoorkeur	77	17	1	4
- beroepskeuze	7	8	17	51
- keuze van vrienden	3	22	19	32
- vinden van levenspartner	7	19	17	38
- persoonlijke ontwikkeling	24	46	22	5
- levensvisie	16	35	23	15
- politieke overtuiging	10	14	17	39
- een moeilijk moment				
in het leven	35	25	17	10
				13

Inzake het vormen van de muzikale smaak hebben The Beatles ongetwijfeld een grote impact gehad op de fans. Maar ook inzake psychologische steun (een moeilijk moment in het leven) en inzake persoonlijke ontwikkeling en de kijk op het leven wordt hun invloed hoog ingeschat. De groep heeft minst een rol gespeeld inzake beroepskeuze, politieke overtuiging, de keuze van levenspartner of van vrienden.

Persoonlijke motivatie van de Beatles-fans

In een open vraag aan het eind van de enquête werd aan de fans gevraagd vanwaar hun interesse komt voor de Beatles en waarom ze aan hun muziek plezier blijven beleven. Meer dan eens wordt gewezen op de magische aantrekkingskracht van de muziek van The Beatles en op het verslavend karakter ervan, en ook op het 'kippevel'-gevoel dat de beluistering van hun songs opwekt; ook: de mogelijkheid die hun muziek biedt om de realiteit en moeilijke momenten te ontsnappen. Eén enkele keer wordt ook verwezen naar de jaren zestig en gewezen op de weg die The Beatles voorgingen ook buiten hun muziek. Ziehier een greep uit de antwoorden.

"Ik zou geen week zonder Beatles-muziek kunnen"

"Ik zou ermee willen stoppen (zoals met roken), maar ik hervul steeds weer"

"The Beatles zijn gewoon een stuk van mijzelf geworden. Het is net familie"

"Hun muziek is fris en helpt mij door moeilijke, droeve en vrolijke momenten"

"The Beatles zijn een microbe zoals motorrijden of sex. Eenmaal men het gedaan heeft is men verloren"

"Ze gaven me rillingen over mijn rug van mijn 13 tot mijn 19 jaar"

"Ze zijn een spirituele verlossing uit de harde realiteit, een lichtpunt in donkere dagen"

"Ze bezorgen je kippevel"

"Ik tril wanneer ik hen hoor"

"In de jaren zestig zaten we allemaal op dezelfde boot, maar The Beatles vormden de voorsteven, de boeg: zij waren de eersten die land zagen aan de horizon"

"Ermee stoppen is ophouden met ademen"

"Zij hebben mij de liefde voor muziek bijgebracht"